

489

Ինքնագիր
177

1896.

891.542-2

U-66

1710

ՂՕՆԱՂԼՈՒՂՍ ՄՆԱՑ

Ի. Ս. Սեւակյան
177

207

ՎՕԳԸՎԻԼ ՄԵԿ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՎ

ՅՈՎԱԿԻՄ ՍՕԼՕՎԵԱՆԻ

Ի. Ս. Սեւակյան
U-66

ՄՈՍԿՈՒՍ.

Յ. ՎԱՐԱՆ Բ. ԲԱՐՔՈՒԿՅԱՐԵԱՆԻ.

1896

(85)

Հայաստանի «Մշակույթ» ՄԿԾ

891.542-2

Ս-66

Հայաստանի Երևան

ՀՈՆԱՂԼՈՒՂՍ ՄՆԱՑ

«Մշակույթ»

2 Ընթացիկ

1896թ.

ՎՅԱԿՈՒՄԱՆ ՄԵԿ ԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Հայաստանի

ՅՈՎԱԿԻՄ ՍՕԼՈՎԵՆԻ

ՄՈՍԿՈՒՍ

ՏՊԱՐԱՆ Գ. ԲԱՐԻՈՒԿԻԱՐԵԱՆԻ.

1896

1896

9

3864

ՅԱՅՆ ԱՂԱՊԱՆՅՈՂ

Дозволено Цензурою. С.-Петербургъ, 19 Нояб. 1895 г.

177-2014

176

2004

Типогр. Х. Бархударяна, Москва, Мясниц., д. Ермакова.

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

ԻՍՍՑ ԵԱԿՈՒԼԻԶ ԿԱՐԿԱՏԱՆԵԱՆ, մանրավաճառ, 50 տարեկան—Գ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ:

ՕԿՍԻՆԱ, ԲՕՂԴԱՆՈՎՆԱ, նրա կինը, 35 տարեկան—Ա. ՍԵՐԵԲՐԱԿԵԱՆ:

ՄԱՇԱ, Կարկատանեանի աղջիկը, 16 տարեկ.—Ե. ՆԱԽՍԻԴԵԱՆ:

ԴԱՆՈՒՇ, մատռուակ, 50 տարեկան—Ն. ՍՕՐՈՒԵԱՆ:

Գործն անցնում է մի զաւառական քաղաքում Իսայ Եակովլեչի տանը:

Առաջին անգամ ներկայացրած է Աստրախանում 1894 թ. մարտի 20-ին բարեգործական նպատակով:

Къ представленію дозволено 8 марта 1894 г. № 1435.

ՂՕՆԱՂԼՈՒՂՍ ՄՆԱՑ.

ՎՕԴԸՎԻԼ ՄԵՎ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՎ.

Բնմը ներկայացնում է հասարակ սենեակ. մէջ տեղում և երկու կողքում դռներ. աջում (ժողովրդի կողմից) մի հասարակ սեղան. ձախ կողմում՝ աթոռներ, պատից կախած է մի հնամաշ պատկեր, որի վրա նկարած է, ինչպէս Աբրահամը զոհում է իսահակին: Երեկոյ է:

ՏԵՍԻԼ Ա.

ԻՍԱՑ ԵԱԿՈՒԼԻԻՉ (մանելով մէջ տեղի զրոնից, ջած է դնում գլխարկը և ձեռնափայտը): Ո՛ւՖ, վերջապէս հասայ... Այ ճանապարհ, Աստուած փչայնի, գալիս ես, գալիս՝ վերջ չկայ: (Մօտենալով սեղանին, ջած դնելով բանալիքը, որ փաթաթած է մի առպրակի մէջ, նստում է): Է՛հ, կեանք

է էլի. տանջվիր, հա՛ տանջվիր՝ առաւօտը
վիր կայ շուտով, շտապ թէյ խմիր, և,
զլուխդ ճղած, վազիր դուքան, ի՛նչ է մի
երկու շահի պէտք է փող աշխատենք: Բա-
ներն էլ խօ՛ հիմա Աստծուն է յայտնի:
Սէյ, հենց էսօր առաւօտից մինչև իրիկուն
ոտ եմ եղել, դուք մի ասէք թէ ի՛նչ եմ
արել, ի՛նչ եմ աշխատել—մուտք է եղել՝
10 մանէթ 21 կուպէկ: Հիմա համեցէք էդ
փողի աշխատանքով դուքանի քրեհ տուր
և տուն պահիր: Է՛հ, որտե՛ղ են հին տա-
րիները. ողորմած հողի հայրս պատմում
էր՝ մեծ խօլերի տարին ի՛նչ էժան դու-
քաններ էին տալիս... Հերուն ինչ եմ զը-
նում, շատ տարվայ բան չէ իմ աչքի տե-
սածը՝ 20 տարվայ բան կլինի՝ էս դուքանը,
որ հիմա ձեռքիս է, արժէր տարէնը 50
մանէթ, բայց էսօրուան օրը տալիս եմ
200 արծաթ: Է՛հ, հէ... (հառաչում է)
փող աշխատելու տարիները հին տարի-
ներն էին—հիմա ջուրը ջրից հանես, երկու
ձեռքով փառք տուր: Երանի՛, մուշտա-
րին որ դալիս էր, ապրանքը շաքարի պէս
էինք ծախում, բայց հիմա՝ տասը տեղ
մանում է, դուրս է դալիս, ապա թէ մի

տեղից մի բան է առնում: Մենք էլ վառ
է՛նք. քանի, քանի անգամ եմ ասել՝ ե-
կէք, խօսք կապենք, մի գնից ցած չգանք,
—չէ՛ ու չէ՛, ու՛մ ես ասում—յիմարները
դեռ վրաս էլ ծիծաղում են: Մանաւանդ
էն անիծած Վարթաշը, Աստուած աղա-
տի, բազարաւորները ձեռքից էրված են,
հենց որ տեսնի մինն եկաւ մօտ, իսկոյն
աչքերը չորս արած, ազաււի պէս, սպա-
սում է՝ որ կանչի իր խանութը: Համեցէք,
էսքան տանջանքը տար և թիք ու մուր
լսիր: Տունդ էլ կարգին լինի, էլ ինչ հոգս.
ամեն իրիկուն զլխից մի բան բերում են,
ամեն օր վայ են տալիս՝ է՛ս չկայ, է՛ն չկայ,
է՛ն բանն առ, էն բանը բեր, հասած աղ-
ջիկ ունիս, պէտք կգայ — որ մինը ասեմ,
հասած աղջիկ ունենալն էլ մի կրակ...
Է՛հ, մի խօսքով չարչարվիր ու չարչարվիր:
Սէյ, հիմա էլ կէս ժամ է, որ եկել եմ,
մարդ չկայ, տեսնես որ ծակն են մտել...
Մաշա՛, Մաշա՛...

ՏԵՍԻԼ Բ.

ԻՍՍՅ ԵՍԿՈՒԼԻԶ ԵՒ ՄԱՇԱ.

ՄԱՇԱ. (Նազով ներս է մտնում ձախ կողմից).

Ի՞նչ է, հայրիկ:

ԻՍՍՅ. Որտեղ էք, երկու ժամ է որ եկել եմ,
մարդ չկայ:

ՄԱՇԱ. Ես ձեր գալը տեսայ, հայրիկ. ի՞նչ էք
ասում:

ԻՍՍՅ. Մայրիկդ ճրակել է:

ՄԱՇԱ. Նա հենց հիմա կգայ, գնացել է Լի-
զայենց...

ԻՍՍՅ (ընդհատելով). Լիզայենց. այ, ջուր
կծե՞ծեն հա՛...

ՄԱՇԱ. Ո՛չ, հայրիկ. — Լիզան նոր կապայ է կա-
րել, մայրիկին կանչեց, որ ցոյց տայ:

ԻՍՍՅ. Համեցէ՛ք, ստացէ՛ք: Բայց այդ քան ժա-
մանակ ես տաք կապայ կտեսնէի:

ՄԱՇԱ. Պէտք է ուրիշ բանի վրա էլ խօսէր...

ԻՍՍՅ. Իմանում եմ, իմանում — էն որ Լիզան
է, բան կգանի խօսելու:

ՄԱՇԱ. Սա հարկաւոր բան է, հայրիկ:

ԻՍՍՅ (զարմացած). Հարկաւոր. ի՞նչ բան է:

ՄԱՇԱ. Այս շաբաթ մայրիկը ուզում է նորա-
հարսներ կանչել, գնաց որ այդ մասին խոր-
հուրդ անէ...

ԻՍՍՅ. Հա՛, էս էր պակաս: Ձէ, քանի վաղորօք
է, պէտք է ես էս բակից դուրս գամ, թէ
չէ էս Լիզան շուտով իմ տունս տակն ու
վրա կանի:

ՄԱՇԱ. Այսօր նա մուրաբայ էլ է եփել, մայ-
րիկը պէտք է հարցնէ, թէ բալը քանո՞վ
է առել...

ԻՍՍՅ. Էյ քանի բան ասացիր՝ կապայ, բալը
նորահարսներ...

ՄԱՇԱ. (վստահ). Այո, հայրիկ — մայրիկը ու-
զում է այս շաբաթ զօնազուրդ անել, մու-
րաբաներ չունինք, գնաց որ հարցնէ բալը
քանի է... Ուզում էք, ես դնամ կանչեմ...
(գնում է մէջ տեղի դռնից):

ՏԵՍԻԼ Գ.

ԻՍՍՅ ԵՍԿՈՒԼԻԶ (մենակ). Չասացի, ես չեմ
իմանում. փառք Աստուծոյ, 18 տարի է,
որ պտակված եմ, կնկաս էսպէս էլ, էնպէս
էլ եմ ճանաչում (ձեռքի դաստակի եր-

կու կողմն է ցոյց տալիս). իր խելքից մի բան չի անիլ, մէկը կողքից տըզզի՝ թէ էս է պէտք, էն է պէտք—վերջացաւ,—իսկոյն գլուխը ձղած՝ էն բանը կուզի անել: Հիմա էդ Լիզան էլ որ էս տեղ է, զնայ ու զընայ... Էդ անիծածը իմ խելքը կնկան ինչ պէս ուզում է՝ պատեցնում է, ինչ սազով ուզում է՝ պարայցնում է: Հիմա անպատճառ մի նոր բանով կգայ: Քանի անգամ եմ ասել, ձեռքաշիր էդ յիմար սովորութիւններից, դա մեր բանը չէ, մենք չենք կարող հարուստների հետ ոտ ձգել— ում ես ասում—էս պատին ասես (ցոյց տալով) իմ կնկան ասես, մի և նոյն է... (նմանեցնում է կնոջը): «Ինչպէ՞ս կարելի է, Լիզան էդպէս ասաց, Թաքուշն էդպէս խորհուրդ տուաւ»... (մտաբ ճակատին տանելով, իւր ձայնով): Չկայ... չկայ... մի մարդ պէտք է խելք ունենայ, խօսք լսէ, թէ չէ Ալիի մկրատի նման հակառակելով բան չի դուրս գալ:

ՏԵՍԻԼ Դ.

ԻՍԱՅ ԵԱԿՈՒԼԻԻՉ, ՕԿՍԻՆԱ, ԲՕՂԴԱՆՈՎՆԱ, և ԱՆՆԱ.

ՕԿՍԻՆԱ. (բեմի ետեից). Սա ինչպէս եկաւ, որ չտեսայ...

ԻՍԱՅ. Հը՛, գալիս է: (Սկսում է հաշիւները նայել):

ՕԿՍԻՆԱ. (մտնելով Մաշայի հետ մէջ տեղի գոնից). Բարի իրիկուն, Իսայ Եակուլիչ. սա ինչպէ՞ս ես եկել, որ չեմ տեսել: (Մաշան անխօս անցնում է իր սենեակը):

ԻՍԱՅ. Էնպէս բանով ես զբաղուած, որ տեսնես:

ՕԿՍԻՆԱ. Լիզայինց տանն էի. չեմ տեսել անցնելը:

ԻՍԱՅ. (քիչ վրդովվելով). Դու և Լիզան որ պատահաք, Աստուած աղատի... Այ, տուած ու առած կլինիք հիմ...

ՕԿՍԻՆԱ. Ծիծաղիր, հա՛, ծիծաղիր...

ԻՍԱՅ. Երանի քեզ, որ ոչ խելք ունիս, ոչ դարդ: (Ման է գալիս): Թէ՛յը պատրաստ է: Աղջիկը հրատեղ է:

ՕԿՍԻՆԱ. Էլ մի հարցրուր...

ԻՍԱՅ. Էլի գնացել է՞:

ՕԿՍԻՆՍ. Իրիկվայ զանգը չտված հարցրեց մի կէս ժամով և մինչև հիմա չի՛ եկել: Աստուած իմ արիւն խմող թշնամուս չգցէ դրանց ձեռքը:

ԻՍՍ.Յ (կողմը). Քոնն էլ նոյնպէս (իրան): Գնա՛, տես, կարելի է որ եկել է, ասիր թէ՛յ պատրաստի:

ՕԿՍԻՆՍ. Մաշա՛, Մաշա՛, տես՝ աղջիկը եկել է, ինքնահոը դրել է:

ՄԱՇԱ (բեմի ետեւից). Ոչ, մայրիկ:

ԻՍՍ.Յ. Ուրեմն էս իրիկուն թէ՛յ չե՛ք խմելու:

ՕԿՍԻՆՍ. Լա՛ւ, կգայ, կտարբի, ինչ կ'ս շտապում:

ԻՍՍ.Յ. Իսկ եթէ չգայ...

ՕԿՍԻՆՍ. Ինչպէ՛ս տնեք—ես խօ չեմ գնալ չեմ սարբիլ (մեղմ, քնքշաբար): Իսպ ես կուլիչ...

ԻՍՍ.Յ (ընդհատելով). Տէ՛, էլի ի՞նչ փտրացաւ ունես: Կապագ խօ տուել ես կարելու:

ՕԿՍԻՆՍ. Էս չէ...

ԻՍՍ.Յ. Էլի ի՞նչ է, Լիզայի հետ անանկել ես, առանց էն չէ, մի բան հնարած կլինիք:

ՕԿՍԻՆՍ. Ձէ՛, սա ուրիշ բան է:

ԻՍՍ.Յ. Ինչ պէտք է լինի, կապայ չէ, շլեապ կլինի, շլեապ չէ, մաւաբայ կլինի...

ՕԿՍԻՆՍ (ուրախ). Հա՛, հա՛. որտեղի՞ց իմացար: ԻՍՍ.Յ. Ես չեմ իմանում:

ՕԿՍԻՆՍ. Ճշմարիտ, մուռաբաներս էնպէս են պրծել, որ ո՛չ զգալի և ո՛չ չանգալի ունենք—պէտք է եփենք: Դու լաւ կանես, որ առաւօտը շուտով վեր կենաս և զնաս բազար, լաւ մուռաբացուններ առնես. հիմա բալի, կեռասի լաւ ժամանակն է:

ԻՍՍ.Յ. Ձեռ վեր առ, ի սէր Աստուծոյ, քո մաւաբայով:

ՕԿՍԻՆՍ. Ինչ ես ասում, խելքդ վրէժ է, հիմա որ չեփենք, ե՛րբ ենք եփելու:

ԻՍՍ.Յ. Չեփես, չի լինիր:

ՕԿՍԻՆՍ. Էլի սկտեցիր խօսել. հասած աղջիկդ տանդ, ասում ես մի եփիր՝ ի՞նչ կարող ես, իմանաս ինչ կլինի...

ԻՍՍ.Յ. Դու ասա՛ լինի, էն ժամանակ ես իմանում եմ, որտեղեց գտնեմ, — պատրաստը կառնեմ:

ՕԿՍԻՆՍ (նեղանալով). Սա ի՞նչ բօշայի բան է. մուռաբայ եփել չեմ իմանում, որ փողտամ, բազարից պատրաստը առնեմ: Ծիծաղել եմ, հիմա զլխիս է գալիս: Ձէ, ես բազարից պատրաստի մուռաբայ չեմ առնիլ:

ԻՍՍՅ. Ես էգուց պէտք է մի քիչ հանգստանամ, շուտ չեմ կարող վեր կենալ:

ՕԿՍԻՆՍ. Ես քեզ ասում եմ, որ չի լինիր. էս շաբաթ ուզում եմ Ծածինին նորահարս կանչեմ, մուռարայ չունեմ:

ԻՍՍՅ (վեր թռնելով). Ի՞նչ նորահարս. տեղումդ ծանր նստիր:

ՕԿՍԻՆՍ. Ինչ խելքի մարդ ես, երկու տարի է, որ զօնազուղ չեմ արել, հիմա էլ չորս նորահարս են հաւաքուել: Էդպէս չի կարելի, տեղը գնում ենք, պէտք է կանչենք:

ԻՍՍՅ (զարմացած). Որանո՞ղ եմ գնում, ինչ է՞ս դուրս տալիս...

ՕԿՍԻՆՍ. Ինչպէս թէ որտեղ: Ծածինենց չգնացի՞, Անեօկը, Մաշօկը, հա՛, ինչպէս է նա՛, Եղուշը, Լիսօկը, Սօնիւշը չկանչեցին: Ողջ տեղը գնացել ենք, հիմա ինչպէս չասենք: Ես էլի չիմանալի կղնէի, եթէ նորահարսներ չլինէին: Հարսանիքը մի հոգու տեղ երեք հոգի ենք գնացել: Էդպէս շատ խօսում ես, այսուհետեւ ո՞չ մի տեղ չեմ գընալ. էս անգամ կանչեմ՝ տակից դուրս գամ, պարտքս տամ, էլ ո՞չ մի տեղ ո՞տ գնելու չեմ:

ԻՍՍՅ. Լա՛ւ, յետոյ կանչես չի՞ լինիր:

ՕԿՍԻՆՍ. Յետոյ Գայիւշը երեխայ կրերի, գալ չի կարող:

ԻՍՍՅ. Հօրս սաի տակ, ինչքան հոգս:

ՕԿՍԻՆՍ. Քո հոգսը չէ, բայց ես չեմ կարող չկանչեմ:

ԻՍՍՅ (անհամբեր). Տէ՛ր Աստուած, ձեռք չի վեր առնում էլի: (Դուրս է գալիս Մաշան զիրքը ձեռին և նստում է):

ՕԿՍԻՆՍ. Լա՛ւ, լաւ, ինչ է՞ս նեղանում, նստիր մի օրինաւոր կերպով լսիր, թէ ի՞նչ եմ ասում:

ԻՍՍՅ. Լսել չեմ ուզում:

ՄՍՇՍ. Մայրիկ, նորահարս կկանչէք, ես գու՛ր պայ և մաշիկ չունեմ:

ՕԿՍԻՆՍ. Լա՛ւ, եօլա կգնաս:

ԻՍՍՅ (նեղացած). Էլի ի՞նչ չունես, մաշիկ նոր եմ խօ՞ տուել:

ՄՍՇՍ. Սյն մաշիկով, հայրիկ, մարդու մէջ դուրս գալ չեմ կարող:

ԻՍՍՅ. Ինչո՞ւ չես կարող, Փոխփասանի աղջիկն ես ինչ է:

ՄՍՇՍ. Նա ձմեռվայ մաշիկ է. հիմա հարկաւոր են ամառվայ, բայց երեսով թեթեւ մաշիկներ:

ԻՍՍՅ. Ձեզ շատ բան է պէտք. ես ձեզ եմ տեսնում, դուք մայր ու աղջիկ ինձ ուզում էք առանց շապիկ թողնէք:

ՏԵՍԻԼ Ե.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԴԱՆՈՒՇ.

ԴԱՆՈՒՇ (արբած, բայց աշխատում է իրեն զգաստ պահել: շուտ շուտ ձեռք տանում է զլինին, կոկ իւղը տած զլուխը շոյելու համար. երևում է դռան մէջ, քաշքշվելով): Տա՛նն էք, կարելի է...

ԻՍՍ. (տեսնելով Դանուշին, զարմայած և բարկանալով): Դանուշ... ինչո՞ համար:

ՕԿՍԻՆՍ. Ասում եմ, ուզում եմ հինգ շաբթի օրը նորահարսներ կանչել— չես լսում, ի՞նչ անեմ:

ԻՍՍ. Տէր Աստուած, դու ինչ համբերութիւն տաս, նահլաթ չար սատանին... (բարկանալով): Ես ասում եմ, նորահարսներ չեմ կանչել: Թող էդ զօնաղլուզդ: (Սկնարկելով Դանուշին): Սրան հենց հիմա դուրս կանեմ:

ԴԱՆՈՒՇ (մտնելով): Հրամայե՛լ էիք գալու: **ՕԿՍԻՆՍ.** Հա՛, հա՛, Եկ, եկ...

ԻՍՍ. (կողմը): Չոր ու ցաւ, գրողը տանի երեսդ:

ԴԱՆՈՒՇ. Էս ձեր շները վրէս կնդէս ^{ընկան} որ քիչ մնաց յետ գնամ: լաւ է որ մի մարդ բակից դուրս եկաւ և քշեց. ողորմի նրա հօրը, թէ չէ բանս բուրդ էր: (Նայում է շորերին): Էդ բրիւկս նոր եմ առել, առաջիս հագնելն է, լաւ է որ չեն ճղել:

ԻՍՍ. (գալով սեղանի մօտ): Գնդ էր, զընայ էր...

ՕԿՍԻՆՍ. Մեր շները չեն կծում, մի՛ վախաց: Մօտ արի... (մտնելով են սեղանին, նըստում են, բայց Դանուշից: Օրիորդը գարծեալ իր զիրքն է կարգում: Իսայ եակուլիչը երեսը շուռ տված հաշիւներն է նայում): Էս շաբթ ուզում եմ նորահարսներ կանչեմ, կարող ես լաւ կառավարել:

ԴԱՆՈՒՇ (ծռմռվելով): Ինչպէս չէ, ցաւդ տանեմ, ամո՛թ չէ, որ օրվայ եւք. անցեալ շաբթ երեք զօնաղլուզ եմ կառավարել՝ Զաղկալ Գրիշենց, Բըչումենց, Սատանայ Իսայենց.— էգուց էլ պէտք է կանչեմ Չիգոսերով Պօղոսենց համար: Իուք խօ էգուց չէք կանչում:

ՕԿՍԻՆՍ. Ես ուզում եմ հինգ շաբթի կանչեմ:

17102-2014
(4486)
10012

ԴԱՆՈՒՇ Հինգշաբթի... (մտածում է): Չորեքշաբթի՝ կնակող ուրբաթ՝ նրանց տանը... Հինգշաբթի—կարող եմ:

ՕԿՍԻՆՍ. Դու ասում ես Պողոսենք զօնադուրդ են անում:

ԴԱՆՈՒՇ. Հրամայե՛ք, մեծ զօնադուրդ է, քառասուն հոգի պէտք է կանչեմ:

ՕԿՍԻՆՍ. Փախլաւայ, նուշով հաց գնում է, թէ չէ:

ԴԱՆՈՒՇ (գտտահ). Ի հարկէ, համ փախլաւայ, համ նուշով հաց:

ՕԿՍԻՆՍ. Մուռարան քանի՞ տեսակ է:

ԴԱՆՈՒՇ. Չորս տեսակ, լաւ մուռարաներ՝ զօղալ, ժուշի, լիմօն, բաղրանդ:

ՕԿՍԻՆՍ. (ամուսնուն). Լսում ե՛ս...

ԴԱՆՈՒՇ. Վերջումն էլ ճուկլադ են տալու:

ՕԿՍԻՆՍ. Սա ինչ է, նոր բան է:

ԴԱՆՈՒՇ. Հրամայե՛ք, նոր բան է: Անցեալ ձրմեռ Ալէքսէյ Բողոսնիչենք նորահարս կանչան՝ ճուկլադ կար, էս ձմեռ էլ Ասատուրենց ասանն էլ ճուկլադ էր, — Հիմա Պողոսենք էլ ուզում են ճուկլադ տալ:

ՕԿՍԻՆՍ. (չհաւատալով). Մոռ ես ասում:

ԴԱՆՈՒՇ, Մեղաց Աստծու, սուա ինչի պէտք է ասեմ, ամօ՛թ չէ, զլուխս փկայ, ինքս եմ աղաթ արել, չեմ իմանում:

ՕԿՍԻՆՍ. Յետոյ զօնադներին էլ դու կանչա՛ր: ԴԱՆՈՒՇ. Ի հարկէ ես: Երեսուն տարի է էս

գործը ձեռքիս է, պէտք է չեմանամ:

ՄԱՇՍ. Մայրիկ, նա շատ լաւ է կառավարում, մոռացել էք, Լիզայենց տանը ինչպէս լաւ էր կառավարում:

ԴԱՆՈՒՇ (զլուխ տալով). Հրամայե՛ք, հրամայե՛ք, շատ շնորհակալ եմ:

ՕԿՍԻՆՍ. Ես ուզում եմ Հինգշաբթի օրը կանչեմ: (Մարդը նեղացած վեր է կենում և անցնում է իր սենեակը). Ինչպէ՞ս ես կարծում, լաւ չէ:

ԴԱՆՈՒՇ. Շատ լաւ է, շատ լաւ. Հինգշաբթի ես էլ կարող եմ:

ՕԿՍԻՆՍ. Յետոյ ինչպէ՞ս կկանչես, ի՞նչ կասես: ԴԱՆՈՒՇ. Ինչպէս կհրամայե՛ք, ձեր օրհնեալ կամքիցն է կախված:

ՕԿՍԻՆՍ. Ես ի՞նչ եմ իմանում, ինչպէս է ընդունված:

ԴԱՆՈՒՇ. Կասե՛ք՝ Օկսինա Բողոսնոֆնան շատ բարեւ արաւ, ասաց որ էսօր կէսօրից յետոյ մի թաս չայի համեցե՛ք...

ՕԿՍԻՆՍ. Չմոռանաս ասել, որ նորահարսներ ունի, հասկացա՛ր:

ԴԱՆՈՒՇ. Վայ ինձ համար, ինչպէս չէ:

ՕԿՍԻՆԱ. Պէտք է Էնպէս ասես, որ յետ չընկնեն:
ԴԱՆՈՒՇ. Մեղայ Աստուծոյ, չեմ իմանում: դուք
հանգիստ եղէք, ողջը շատ լաւ կկառա-
վարեմ:

ՕԿՍԻՆԱ. Բայց դու ողջի տունը ճանաչում ես:
ԴԱՆՈՒՇ. Ճանաչում եմ, ճանաչում:

ՕԿՍԻՆԱ. Մի օրում կհասնես, քառասուն հոգի
կանչես:

ԴԱՆՈՒՇ. Թէկուզ հարուր լինի կկանչեմ:

ՕԿՍԻՆԱ. Դէ, չմոռանաս. կասես՝ կէսօրից յետ
մի թաս չայի, նորահարսներ ունի, հասկա-
ցա՛ր, կասես՝ որ յետ չ'ընկնեն:

ԴԱՆՈՒՇ. Բարի է: Հիմա ես գործ չունիմ:

ՕԿՍԻՆԱ. Չէ՛, հարկաւոր լինի կասեմ: Բայց
թուղթը կպարաստենք հզուցվան: Մաշա,
հզուցվան կըզրես զօնաղների անունները:

ԴԱՆՈՒՇ. Ինչի՞ համար էք գրում. հարկաւոր
չէ, ինձ բերանացի կասէք:

ՕԿՍԻՆԱ. Ինչո՞ւ. թղթով խօ լաւ է:

ԴԱՆՈՒՇ. Հրամեղէք, բայց ես գիր չեմ իմա-
նում: դուք միամիտ եղէք. ինձ ձեր աղ-
ջեկը կասի՛ ես միաքս կպահեմ:

ՕԿՍԻՆԱ. (կասկածելով). Կմոռանաս...

ԴԱՆՈՒՇ. Մեղայ Աստուծոյ, ինչի եմ մոռա-
նում, ամօ՛թ չէ, առաջինը խօ չէ...

ՕԿՍԻՆԱ. Հա՛, լաւ... (Դանուշը ուզում է զը-
նալ): Սպասի՛ր, քանի կառնես, ոչինչ
չասար:

ԴԱՆՈՒՇ. Աւելի չեմ առնիր:

ՕԿՍԻՆԱ. Էլի՛—զինդ ասա՛ տեսնեմ:

ԴԱՆՈՒՇ. Ամօ՛թ չէ, հերիք է... (ուզում է գնալ):

ՕԿՍԻՆԱ. Սպասի՛ր, ասա՛, առանց զնի ինչպէս
կլինի:

ԴԱՆՈՒՇ (զեջանելով). Քանի տուն պէտք է՞
կանչեմ:

ՕԿՍԻՆԱ. Քսան-հինգ:

ԴԱՆՈՒՇ. Բայց քանի՞ հոգի կլինին:

ՕԿՍԻՆԱ. Շատ չեն՝ քառասուն — կարելի է
երեք-հինգ մարդ աւել լինի՛ կարելի է, որ
եկող էլ չի՛ լինիր:

ԴԱՆՈՒՇ. Էդ ոչինչ (մտածելով). Ի՞նչ առ-
նեմ ձեզանից. Ալէքսէյ Բողլանիչենցից
առայ 5 մանէթ...

ՕԿՍԻՆԱ. (ընդհատելով). Նրանք հարուստ են.
նրա զօնաղները շատ էին:

ԴԱՆՈՒՇ. Բայց նորահարսներ չունէին... Լա՛ւ,
ձեզանից էլ կառնեմ 5 մանէթ:

ՕԿՍԻՆԱ. Թանգ չէ՛:

ԴԱՆՈՒՇ. Տէրը մի տրասցէ, ամօթ չէ. աւել
չեմ ուզում, կարգս վկայ:

ՕԿՍԻՆԱ. Դէ, լաւ, էգուց զլուս կքաշես, իսկ թէ առաջ հարկաւոր եղար, կկանչեմ:

ԴԱՆՈՒՇ. Բարի է': (Դանուշը զլուս է տալիս և պատրաստվում է գնալ):

ՕԿՍԻՆԱ. Կարծեմ էրպէս լաւ կլինի. Դանուշ—հէ':

ԴԱՆՈՒՇ. Մեղայ Ասածոյ, ինչի պէտք է վատ լինի. ես ձեզ համար շատ լաւ կկառավարեմ, այ, կտեսնէք:

ՕԿՍԻՆԱ. Դու շատ ես կառավարել, կիմանաս: ԴԱՆՈՒՇ. Գլխումս էնքան մազ չկայ, որքան ղօնաղլուղ եմ կառավարել: Կհրամայէ՞ք գնամ:

ՕԿՍԻՆԱ. Հէ, բան չկայ էլի: Ասում եմ՝ որ փողը ծախսում եմ լաւ լինի, ծիծաղել բան չլինի:

ԴԱՆՈՒՇ. Շատ լաւ կլինի... (Դանուշը զլուս է տալիս և գնում է):

ՏԵՍԻԼ Զ.

ՕԿՍԻՆԱ, ԲՕՂԴԱՆՈՎԱՆ, և ՄԱՇԱ.

ՕԿՍԻՆԱ. Էս բանից պրծանք: Մաշա, արի դրիր, տեսնենք ումերին ենք կանչում:

ՄԱՇԱ. (գնում է իր սենեակը թուղթ, մատիա բերելու):

ՕԿՍԻՆԱ. (մէնակ). Էդ բոլորը եղաւ, բայց բանն էս է, որ թասեր չունենք. ումից հիմա ուզենք, չեմ իմանում: Թաքուշն, եթէ ունենայ՝ կտայ, բայց նրանից չեմ ուզում խնդրել: (Նայելով սենեակի պատերին): Էս տեղի համար էլ հարկաւոր է պատի երկու լամպ, մի հաս էլ ձեռքի է պէտք. իսկ մեր էդ լամպը կրնենք Մաշայի սենեակում: Լիզային պատի լաւ լամպեր ունի, բայց ձեռքի մեծ լամպ չունի... (մտածում է): Աթոռներս էլ քիչ են: Քառասուն հոգու համար քիչ-քիչ երեք զիւժին աթոռ պէտք կգայ՝ բայց մեր աթոռները զիւժին ու կէս են... (Մաշան մտնում է թղթով և մատիտով): Էս բոպէ, Մաշա, նստած իմանում ես ինչ էի մտածում— էդ որ սրանց կանչում ենք՝ ինչի՞ վրայ ենք նստացնում— աթոռներ չունենք:

ՄԱՇԱ. Լիզայեցից վեր կառնենք, մայրիկ:

ՕԿՍԻՆԱ. Լիզայեցից լամպեր եմ ուզելու:

ՄԱՇԱ. Դէ, Թաքուշեցից...

ՕԿՍԻՆԱ. Ձէ, մեռնեմ, Թաքուշից բան չեմ ուզել, ամօթ է. անցեալ շաբաթ դաճայի

սանդը ուզեցի՝ չտուեց—հիմա գնամ էլն
խնդրեմ, երես է հարկաւոր... Ինչ խելքի
մարդ է Իսայ Եակուլիչը, տան համար
ոչինչ չի առնում:

ՄԱՇԱ. Այդ անգամ կարելի է կռռնի. սպա-
սիր, մայրիկ, ես խնդրեմ:

ՕԿՍԻՆԱ. Հաւ, ասեմք թէ սոռաւ: Էլն ուրիշ
պակասութիւններ չունենք:

ՄԱՇԱ. Մայրիկ, ինձ համար նոր կապայ չէ՞ք
կարիւ:

ՕԿՍԻՆԱ. Ինչպէս չէ՞, անպատճառ. բայց սրա
մասին հորդ մօտ խօսք չբացես. մենք ա-
զաթի փողերից յետ կգցենք՝ կառնենք:

ՄԱՇԱ. Ինձ համար կապոյտ գոյնի Փուլեարից
կարէք, ինչպիսին որ Կատեան ունի:

ՕԿՍԻՆԱ. Կատեան որ կայ, սե է, նրան կապոյ-
տը սազում է, բայց քեզ չի սազել, որով-
հետե զու ձերմակ ես, քեզ կսազել բաց
կարմիր սիւրան... Հաւ, էդ հիմիկվայ խօ-
սելու բան չէ: Դու այդ թող. յետոյ կը-
գրենք, գնա, տե՛ս, հայրիկդ ուր գնաց, ինչ
է անում, կանչի՛ր, որ էդ բանը վերջա-
ցնենք:

ՄԱՇԱ. Նա այն սենեակում նստած լրագիր է
կարդում:

ՕԿՍԻՆԱ. Գնա՛, կանչիր. (Մաշան թուղթը թող-
նում է, գնում է):

ՏԵՍԻԼ Է.

ՕԿՍԻՆԱ ԲՕՂԴԱՆՈՎՆԱ, ՅԵՏՈՅ ԻՍՍՅ ԵԱԿՈՒԼԻԶ.

ՕԿՍԻՆԱ (մէնակ). Էս խելքի մարդ է, չի հա-
կանում... Հասած աղջկան չի տեսնում.
Ի՛նչ ուզում եմ առնեմ, յետ գցեմ, հենց
ասում է՝ յետոյ: Էդ քիչ է, խեղճի հա-
մար փող էլ չի տալիս... Անցեալները
Մաթաշը եկել էր լաւ տղայի համար,
եթէ հազար մանէթ տար՝ բանը զլուխ
կգար: Ես եղայ, նա եղաւ, էս պատ կպայ,
էն պատ կպայ՝ 500 աւել չտուաւ ու
չտուաւ... Ի՛ զուր տեղան էն գողալ տղան
ձեռներիցս բաց ընկաւ, գնաց էն Լիսովենց
չեչոտ բակլային առաւ: Ա՛յ, հիմա էլ եր-
կու ոտը մի մաշիկ է դրել՝ թէ զօնադ-
լուղը յետ գցիր, ինչ է որ յետոյ մնայ...
ԻՍՍՅ (մտնելով, խալաթով, թերթը ձեռին, ակ-
նոցները ճակատին բարձրացրած, Մաշան էլ
հետեից է գալիս). Տէ, էլն ինչ է՞ս ուզում:

ՕԿՍԻՆՍ. Իսայ Եսայիուլիչ, էդպէս բան չի լինիր, արի նստիր ասեմ՝ թէ ո՛ւմ եմ կանչում, ի՛նչ պէտք է անենք: Թողել ես, զընացել ես լրագիր ես կարդում, էդ լրագիրը դուքանում չես կարող կարգաս: Առաւօտից մինչև իրիկուն քեզ չենք տեսնում, տանն եղած ժամանակդ էլ չես գալիս, որ խօսենք:

ԻՍՍՅ (ակամայից նստելով). Հը՛, ասան, ի՞նչ ես ասում:

ՕԿՍԻՆՍ. Էդ նորահարսներին որ կանչենք՝ պատի լամպեր չունենք — պէտք է առնես, ողջը մին է, էդ լամպերը յետ ու առաջ պէտք են...

ԻՍՍՅ (անհամբերութեամբ). Յետո՞յ...

ՕԿՍԻՆՍ. (վստահանալով). Յետոյ չեղածից մի գիւժին աթոռ է պէտք: Երկու գիւժին թաս է պէտք:

ԻՍՍՅ. Թասեր միթէ՞ չունենք:

ՕԿՍԻՆՍ. Ունենք, բայց զաֆայի չէ:

ԻՍՍՅ. Ղաֆայի թասը ո՞րն է — թասը՝ թաս է էլի:

ՕԿՍԻՆՍ. (վըղովված). Ի՛նչ խելքի մարդ ես. էն թասերը որ ունենք, թէյի թասեր են: (Ամուսինը անհամբերութեան նշաններ է

ցոյց տալիս). Է՛հ, զլուխ չունեմ: Մաշան, ասան, թէ թէյի թասը ո՞րն է՝ զաֆայինը որը...

ՄԱՇԱ. Թէյի թասը, հայրիկ, լինում է բարձր և բերանն էլ նեղ, իսկ զաֆայինը՝ փոքր փորով, բերանն էլ լայն:

ԻՍՍՅ. Գրողը տանի ձեզ էլ, ձեր թասերն էլ... (սկսում է բարկացած ման գալ):

ՄԱՇԱ. Ձե, հայրիկ, ամօթ է. Եղուշինք ինչ են՝ այնպեղ էլ զաֆայի թասեր ունենք, բայց մենք չունենք:

ՕԿՍԻՆՍ. Դու իմանում ես, ինչպէս լաւ պահող եմ, կորած խօ՛ չեն էդ բաները:

ԻՍՍՅ. Ձեմ տեսնում...

ՕԿՍԻՆՍ. Ինչ է, սո՛ւտ է ինչ է: Դու ասենք զին չես անում, բայց ինձ ով տեսնում է աչքը վըաս է ֆուում:

ԻՍՍՅ. Ասի՛ր, ասի՛ր:

ՕԿՍԻՆՍ. Ինձ պէս կնիկ ճրագով ման գաս, չես դանիր: Դու պէտք է ունենայիր Լիլի-չի պէս կնիկ, որ իր ասածը անել տար, էն ժամանակ կիմանայիր:

ԻՍՍՅ. Դու ոչ ոքի չես հաւանիր: Լիլի-չը քեզանից ինչով է պակաս:

ՕԿՍԻՆՍ. Շատ հաց ուտի, որ ինձ հասնի:

ԻՍՍՅ. Լաւ, լաւ, քո ասածն է— ձեռ վեր առ:

ՕԿՍԻՆՍ. Արի, նստիր, ասեմ ինչ է պէտք:

ԻՍՍՅ. (Ահամայից նստում է):

ՕԿՍԻՆՍ. Ամենից առաջ պէտք է տեսնես Վարեօկին և նրան մի մեծ սինի փախլաւայ շինել տաս. նա երկու տեսակ է շինում՝ 3 մանէթ 25 կոպէկանոց և հինգի կէսանոց: Դու շինել կտաս հինգի կէսանոցը. համկացար:

ԻՍՍՅ. Ի՞նչ խաբար է. 3 մ. 25-ոցը չե՞ լինիր:

ՕԿՍԻՆՍ. Հասկացիր, 3 մ. 25 կ. քառասուն հոգուն չե՞ բաւականանալ:

ՄՍՇՍ. Այն օրը եղուշենց ասնը, մայրիկ, 3 մ. 25-ոցն էր:

ՕԿՍԻՆՍ. Յետոյ, 5 Փունտ նուշ կառնես, լաւը՝ Փունտը մինչև 40 կոպ.:

ԻՍՍՅ (նեղացած). 5 Փունտ նուշ ի՞նչ ես աւում:

ՕԿՍԻՆՍ. Նուշով հացի համար. նուշով հացը ասնը կարտրաստենք, էդ ծախսից էլ կթեթեանաս:

ԻՍՍՅ. Նուշով հաց չդնես, չե՞ լինիր:

ՕԿՍԻՆՍ. (անհամբեր). Էլի՛...

ԻՍՍՅ (ընդհատելով). Լաւ, դէ, փախլաւան չլինի:

ՕԿՍԻՆՍ. Չի կարելի. ինչպէս չես հասկանում, նորահարսներ եմ կանչում— փախլաւայ, նուշով հաց չդնեմ չե՞ կարելի:

ԻՍՍՅ. Տեսար ինչքան բան է. հաւատայ նուշով հաց չլինի, ազուաները սե կհագնեն:

ՕԿՍԻՆՍ. Լաւ, էս թող.— յետոյ կմտնես Փետտերին 5 Փ. լաւ, երկու նուշով պեչենի շինել կտաս: (Ամուսինը վեր է թռնում):

ԻՍՍՅ. Սա էլի ինչե՞ համար է: Թէ փախլաւայ, նուշով հաց ես գնում...

ՕԿՍԻՆՍ. Փախլաւան ջոկ ազաթ կանվի, նուշով հացը և պեչենին միասին շարած՝ ջոկ:

ԻՍՍՅ. Ինչպէ՞ս թէ միասին շարած:

ՕԿՍԻՆՍ. (վրդովված). Իէ, հիմա սա աղամարդու խառնվելու բան է, որ խառնվում ես: Նուշով հացը և պեչենին միասին կսարքենք մի մատուցարանի վրա, այսպէս՝ առաջ մի հատ նուշով հաց, յետոյ մի հատ պեչենի, յետոյ էլ նուշով հաց՝ էլի պեչենի. հասկացա՞ր: 12 Փունտ էլ զանազան կանֆետ է պէտք, 5 Փունտ փուստայ, 4 Փունտ էլ քաղզի բաղամ: Չէ, դու զըլուխ չես հանիլ աւելի լաւ է փողը տուր, ես ինքս բոլորը կառնեմ: (Ամուսինը թողնում է ականջ դնելը և գնում է, նստում է)

սեղանի առաջ ու լրագիրը կարդում):
Քանի մաքիս է, Մաշա, ասեմ, էս լամպը
կղնես էս սենեակ. էստեղի պատին կիսիներ
երկու պատի լամպ. այս սեղանը կղնես քո
սենեակը, վրէն կղնես երկու մոմակալ: Յե-
տոյ պէտք է լաւ մտիկ անես, որ ողջով
լաւ վեր առնեն մուսաբայից, չոր եմիշից.
մանաւանդ էն Անեօկին լաւ կնայես, նա
չատ քինթամազիցն է:

ՄԱՇԱ. Ինչ էք ասում, մայրիկ, չեմ իմանում:

ողջին լաւ կնայեմ:

ՕԿՍԻՆԱ. Լաւ, հիմա գնանք մի բոպէ Լիզա-
յին, իսկ զօնաղներին կգանք՝ կգրենք:
(գնում են մէջ տեղից):

ՏԵՍԻԼ Ը.

ԻՍՍՅ ԵՍԿՈՒԼԻԶ.

ԻՍՍՅ (մէնակ, թողնելով կարդալը և հետե-
ներից ձեռքով արհամարհական շարժում
անելով). Փնօք Աստուծոյ գնացին. պլուխս
ճաքեց. Աստուած ապառի էս կնանիքից.
այ, խօսան հա՛, այ, տուան առան հա՛...

Մարդ երկաթի զլուխ պէտք է ունենայ,
որ սրանց հետ խօսել կարողանայ: Այ
հողիներ, ոչինչ չեն հասկանում, ոչ մի
բան չեն ուզում լսել—թունդ իրենց էն
են քշում՝ զօնաղլուդ, նորահարս, աթոռ-
ներ—այ, զահրումար, հա... Ոչ առու-
տուր, ոչ մի օրինաւոր բան խելքներին չի
մտնում: Մի գան հարցնեն, թէ էսօր ես
ի՛նչ եմ արել, երկու մանէթ փող աշխա-
տել եմ, որ էս մասեաքան են սարքում:
Նեց ասում են՝ պէտք է անես, պէտք է
առնես՝ էլ չեն ասում թէ զրտեղից: Քիչ
քիչ 40—50 մանէթի ծակ են բացում:
էդ առաջինը չէ, ամեն ամիս մի բան հնա-
րում են: Այ, անցեալները կպել էին, որ
պէտք է Ֆորասպիան առնես—զլուխս ծա-
կեցին, էստեղ հասցրին (ցոյց է առլիս
կոկորդը): Վերջը ասացի Մակարիայից կը-
բերեմ, որ ձեռք շեցին: Հիմա էս նորա-
հարսներն են ցաւ դատել: Ձեն ասում, որ
մենք հասարակ դուքանդարներ ենք, մեզ
էդ բաները չեն սաղել: Էս չորս նորահարսն
էլ ինձ էժան չեն նստել, չորսին էլ խա-
լաթ եմ տուել. էգուց կլոր էլ, էն՝ ինչ
է որ ասաց, Գայիւշ է, ի՛նչ ցաւ է, երի-

խայ կբերի, էլի կասն, որ ընծայ պէտք է ուղարկել: Դէ աստ, ինչ որ կաշխատենք՝ խալաթի, ընծաների և զօնաղլուղների վրա կը ծախսենք էլի... ը՛, ը՛, ը՛... (Թափ է տալիս ձեռքով): Ի՛նչ էլի... Նիմա եկէք էս պահանջներին պիմացէք: Յետոյ ասում են, որ Հիմիկվան աղերքը չեն պսակվում: շատ լաւ են անում: Էդ անսակ կանանց ու աղջկերքի աչքը Էգպէս էլ պէտք է հանեն—թէ չէ՛ շոր, շլեպա, զօնաղլուղ, Ֆորտուպիան—այ, ցաւ, հա՛... Էդ զօնաղլուղն էլ, որ անում են, մի քեֆն էլ քեֆի նման լինի, ի՛նչ հոգս. . . թէ չէ՛ գալիս են, մէկ-մէկու նայում են և պտպանձված Զաքարիայի նման բերան չեն բացում: խօսք չեն խօսում: Էգպէս նստում են մինչև զաֆայի ժամանակը առանց ձայն ծպուտի: Ննց որ զաֆան խմեցին թէ չէ՛ մին էլ տեսար՝ սագերի նման վիզները բարձրացրին, գլուխները թափ տուին— է՛հ, ինչ է եղել—լեզուներն է բացվել: Նոր-նոր մէկ-մէկու առողջութիւն են հարցնում... Էդ զահրուժար զաֆան էլ կարծես մեր գինին լինի: Հա՛, մոռացայ առիւտ, դուք հարցրէք թէ խօսքները ինչ է՛ ֆլանի

կինը մարդու հետ չի հաշտվում, Ֆասանի աղջկը երկու տարի է միենոյն շլեպա-յով է ման գալիս, Ղազարի կնիկը հինգ տարի է, որ վերեւի բան չի կարել... (Կանացի ձայնով) «Մալա՛շ, ուղի՞ղ է, որ Թաթուլենց հարսանիքին Միկուշի կնիկը խալաթ չի՞ տուել... Վայ, հողը զլիխս, (ձեռքը երեսին է տանում) նա տալօջ աղջկին է խօ...» (իր ձայնով) Էգպէս ջուրը կծեծեն մինչև ազաթի ժամանակը: Բայց հենց որ աղաթը վեր առան, աղջով միասին վեր կկենան տուն գնալու—հիմա տեսէք դուրս գալուց ի՛նչ խօսք, ի՛նչ ձայն... երկու ժամ էլ էստեղ կխօսեն՝ կտան, կառնեն—ապա թէ կզնան: Դէ, ասա՛, օրհնածներ, տանը նստած խօսէիք... Ը՛, (ձեռքով անում է արհամարհական նշան դէպի ցած) սափը դնեմ ձեր պէս կնանիքին... (սկսում է ման գալ): Ձէ՛, էդ չեղաւ. պէտք է մի կերպ էդ զօնաղլուղն էլ հեռացնել, ինչպէս Ֆորտուպիանը ցանեցի. . . Բայց ի՛նչ հնար դնեմ... (մտածում է): Ձէ, բան չի դուրս գալ, չեն հաւատալ: Հա՛, գտայ, գտայ—ես բան չեմ գտնիլ, էս մինը զլուխ չի դովեմ—այ, ինչ

կանեմ—սուտան կհիւանդանամ, սրանից
լաւ հնար չկայ, բայց կարծեմ զալիս են...
նստեմ... (կարդում է):

ՏԵՍԻԼ Թ.

ԻՍՍՅ ԵՍԿՈՒԼԻԻՉ, ՕԿՍԻՆԱ, ԲՕՂԴԱՆՈՎՆԱ և ՄԱՇԱ.

ՕԿՍԻՆԱ. (զալիս է մէջ տեղի դռնից, Մաշայի
հետ). Ինչքան բանս եմ թողել որ զամ
քեզ ասեմ...

ԻՍՍՅ (ընդհատում է). Էդպէս անժամանակ
էլի ի՛նչ բան:

ՕԿՍԻՆԱ. Ինչ է որ, նոր Գ-է խփել, մենք էս
իրիկուն Մաշայի հետ մինչև 12-ը բան
պէտք է անենք: Ասում ես—մի բանը վեր-
ջացնում ես, մի ուրիշն է բացվում: Էս
բոպէ Լիզան ասաց, որ Վարեօկը հիմա
փախլաւայ չի շինում, այլ հիմա շատ լաւ
փախլաւայ է շինում, ինչպէ՞ս է նա, Մա-
շա... .

ՄԱՇԱ. Աշուղենց հարսը:

ՕԿՍԻՆԱ. Հնա, հնա, դու էգուց կգնաս նրա մօտ:
Դանուշին էլ կանչեցի, զօնաղներին էլ Լի-

զայենց տանը գրեցի, որ էս իրիկուն էնա
էդ բանը վերջացնենք... — էլ էգուցվան
չմնայ: Ա՛յ, Իսայ Եակուլիչ տե՛ս ու մերին
ենք կանչելու... Մաշա, կարդա՛:

ՄԱՇԱ. (կարդում է). Նիկողոսենցից՝ 3 հոգի,
Ովսաննայենցից՝ 3:

ՕԿՍԻՆԱ. Լիզայենց. Մաշա, չէ՞ս գրել...

ԻՍՍՅ (կողմը). Ը՛, քո Լիզայիդ հէրը անիծած...

ՄԱՇԱ. Ինչպէս չէ, գրել եմ. Լիզայենցից՝ 1
հոգի, Սահակ ապիլիենցից՝ 3 հոգի, Սե-
նիւշենցից՝ 4...

ԻՍՍՅ. Սպասիր, դու էդ ասա՛, էդ զօնաղնե-
րիդ մի երկու շարաթ յետոյ չէ՞ս կարող
կանչես:

ՕԿՍԻՆԱ. Խեղքդ վրայ է, պատրաստութիւն-
ները տեսել եմ, ասում ես՝ թողնեմ:

ԻՍՍՅ. Ի՞նչ պատրաստութիւն ես տեսել, դեռ
ոչինչ չի արած:

ՕԿՍԻՆԱ. Դու կարծում ես միայն քո բաղա-
րիդ բանն է, երանի չէր լինիր:

ԻՍՍՅ (ընդհատելով). Քեզ ասում եմ թող-
նես՝ լաւ կանես...

ՕԿՍԻՆԱ. Ես քեզ ասացի չե՛ կարելի—մի երկու-
շարաթից Դայիւշը երեկոյ կբերի, չե՛ զալ-
յետոյ պէտք է երկրորդ անգամ կանչեմ...

ԻՍՍ.Յ (զարմացած). Սպասի՛ր, չհասկացայ,
ի՞նչ ես ասում, եթէ Գայիւշը չեկաւ,
պէտք է էլի կանչես:

ՕԿՍԻՆՍ. Դէ, գլուխ չունեմ, կարծես չես իմա-
նում մեր աղաթները, որ էլի հարցնում
ես—ի հարկէ, եթէ չեկաւ, պէտք է դնեմ
էլի կանչեմ...

ԻՍՍ.Յ (սկսում է տկարանալ). Օյ, օյ, օյ...

ՕԿՍԻՆՍ. } (խիստ վախեցած). Ի՞նչ եղաւ, ի՞նչ
ՄԱՇՍ. }
եղաւ...

ԻՍՍ.Յ. Օյ, շուտով բժիշկ, բժիշկ...

ՕԿՍԻՆՍ. Մաշա՛, գնա՛, տես, եթէ աղախինը
եկել է, բժշկի ուղարկիր...

ԻՍՍ.Յ. Կողքս, մէջքս, գլուխս... (Մաշան գը-
նում է):

ՕԿՍԻՆՍ. Իսայ Եակուլիչ, մի վախեցիր, էս բո-
պէ բժիշկ կրերեմ:

ԻՍՍ.Յ. Ես չեմ վախում, բայց քեզ եմ խնա-
յում... օ՛խ, մէջքս... էս ի՞նչ հակառակ
ժամանակի պատահեցաւ... Նորահարսնե-
րիդ ի՞նչ կանես...

ՕԿՍԻՆՍ. Ոչինչ, ոչինչ, նորահարսներին միշտ
կարելի է կանչել — դու միայն առողջա-
ցիր:

ԻՍՍ.Յ (անքելով). Ձէ՛, կանչիր, կանչիր, ոչինչ
ես կգնամ կպառկեմ... օ՛յ, սիրտս...

ՕԿՍԻՆՍ. Ինչ ես ասում, իսայ Եակուլիչ, մին-
չե չլաւանաս չեմ կանչիր:

ՄԱՇՍ. (ներս գալով). Աղախինը չի եկել, մայ-
րիկ, գնացի Լիզային, որ ասեմ իր աղախ-
նուն ուղարկէ՛ նա էլ գնացել է Դանու-
շի ետեւից, դեռ չի եկել:

ԻՍՍ.Յ. Շուտով տեղերս պատրաստէք: (Մայր
ու աղջիկ վեր են առնում երկու կողքից
և տանում են միւս սենեակ, յետոյ Օկ-
սինա Բողղանովնան իսկոյն դուրս է դա-
լիս վրան շալ դրած և ուղրւմ է գնալ
բժիշկ հրաւիրելու—այդ միջոցին գալիս է
Դանուշը):

ՕԿՍԻՆՍ. (Տեսնելով Դանուշին). Գնա՛, գնա՛,
եկող շաբաթ կդաս, մարդս հիւանդացել
է, ղօնաղլուղս մնայ, յետ ընկաւ... (Դա-
նուշը զարմացած մնում է բեմի վրա, Օկ-
սինա Բողղանովնան շտապով դուրս է
գնում):

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Յ Ր.

Բ Ե Կ Ի Ե Ջ Ի Տ .

Բեմի վրա՝ գրասեղան իր պարազաներով,
պատի վրա՝ պատիկեր:

Գործող անձանց՝ Իսայ Եսկուլիշին — բանա-
լիք տոպրակի մէջ փաթած, ձեռնափայտ,
լրագիր, խալաթ, կապոյտ ակնոցներ, Մաշա-
յին — մի թերթ սպիտակ թուղթ, մատիտ, զիրք,
Օկսինա Բողբանովային — շալ:

ԳԻՆՆ Է 20 ԿՈԳԷԿ.

489

0014646

2013

« Ազգային գրադարան

NL0014646

